

مدیر عامل بنیاد فرهنگی رضوی رویکردهای آن در سال تحصیلی جدید را تبیین کرد

مدارس امام رضا علیه السلام مهیای پرورش تمام‌ساحتی ۷۴۰۰ دانش‌آموز

۴

مدیر بنیاد پژوهش و توسعه فرهنگ وقف از راهکارهای افزایش اقبال عمومی به این سنت حسنه می‌گوید

وقف جمعی با سرمایه‌های خرد

سنت حسنه وقف یکی از افتخارات مکتب اسلام و از اهرم‌های مؤثر اعتقادی و فرهنگی برای جبران نیازهای مادی و معنوی جامعه است. از صدها سال پیش تاکنون واقفان خیراندیش با اختصاص بخشی از اموال خود برای خدمت مستمر به جامعه در قالب روش پسندیده وقف که بارزترین و روشن‌ترین مصداق احسان، انفاق، صدقه جاریه، تعاون و باقیات الصالحات است، منشأ خدمات فراوان علمی، فرهنگی، هنری، رفاهی و بهداشتی در جامعه بوده‌اند که وجودصدهادرمانگاه، بیمارستان، مدرسه، دارالایتام، کتابخانه و مساجد، قنات، پل، آب انبار و...

وقف جمعی با سرمایه‌های خرد

نیمکت‌زندگی

تضمینی نیست!

رقیه توسلی | با صدایی یغور نشسته زیر درخت نارنج و از ساختمان که می‌آیم بیرون، یک‌نفس صدایم می‌کند. آجیجی خانیم... خانیم‌جان... های عزیزم... فالگیر نداشتیم دور و بر مؤسسه. یکنفره خیابان را گذاشته روی سرش. نمی‌شود طرفش نروم. پا که تند می‌کنم سمتش از روی جدول بلند می‌شود. می‌خواهد برایم فال بگیرد. فال تضمینی. زیرلبی می‌گویم: پس فالم ضمانت‌نامه داره! زود دست به کار می‌شود و اشاره می‌کند به انگشتر نقره‌ام و می‌گوید: این اولین هدیه شوهرته. زیاد دوستش داری. فکر می‌کنم متوجه جا خوردنم شده باشد که بی‌اعلام رضایت‌م ادامه می‌دهد: چند تا آدم اساسی زندگی‌ت همین سالا از دست دادی طفلکم. خانم بزرگت مثلاً. بعدشم بگم که جان پدرت.

مبهوت ورائدازش می‌کنم و لب می‌گزم. مثل فاتحی که می‌داند اسیرش شده‌ام می‌پرسد: اگه می‌خوای کف دستت بده. قیمتم معقوله. انگار که جملاتش را نشنیده باشم می‌گویم: اصلاً شما راستگو. خودم که می‌دونم کی‌ام و چی‌ام. دیگه چه کاریه بیام زندگی‌م از زبون شما بشنوم؟

با سماجت تمام می‌گوید: آجیجی! بیا پس از اونایی که نمیدونی یگم واست؟

با اینکه مغزم باد می‌کند از حرفش و به خودم می‌پیچم یک قدم برمی‌دارم طرفش و می‌گویم: بی‌خیال. بفرما این کف دست من. بگو امروز غذا چی پختم؟ اینترتا کی برمیکرده به حالت عادی؟ وام درخواستی کارفرما کی آماده میشه؟ این آقای سوپری چرا دستت گج گرفته؟ بگو قیمت خونه و ماشین کی میاد پایین؟ دخترخاله‌ام کی سرمایه‌اش رو از بورس بیاره بیرون؟ بدترین تویبیتی که امروز خوندم چی بود؟ تک جمله‌ای که علاقه دارم به دوبلور چناب بهروز رضوی بگم چیه؟ متن پیامکی که ما‌مانم برام فرستاد بگو؟ یه رفیق بیش‌فعال دارم اسمش چیه؟ بفرما پتیر کم‌چرب پُزپرونتین به مذاقم خوش میاد یا اهل لبنیات نیستم کلا؟ و... پنج دقیقه بعد خانم فالگیر می‌زند روی شانه‌ام و می‌رود ساک سیاهش را از روی جدول برمی‌دارد. نمی‌فهم از من دلخور شده یا چی، ولی با صدایی که دیگر یغور نیست می‌گوید: به قرآن آدم کلاشی نیست. خرجی چهار نفر با منه. معذاته شوهرم.

پی نوشت

حضرت محمد(ص) می‌فرمایند: خدايا! خوبی را کسی جز تو نمی‌دهد و بدی‌ها را کسی جز تو دفع نمی‌کند و هیچ دگرگونی و نیرویی نیست مگر به مدد تو.

به مناسبت سالروز رحلت دختر بزرگوار سیدالشهدا(ع)

ناشنیده‌هایی از حیات نورانی سکینه بنت الحسین علیها السلام

سر مطهر امام حسین(ع) به مجلس، بانوان حرم را پشت محل نشستن خود در تالار جا داد تا سرِ مطهر آن حضرت را نبینند و با این شیوه، در پی آزار آن‌ها بود. با این حال، حضرت سکینه(س) برخاست و پس از دیدن سر پدر بزرگوارش، به تلخی گریست و بعدها فرمود: «به خدا قسم سنگدل‌تر از یزید ندیدم و هیچ کافر و مشرکی را در دنیا بدتر از او نیافتم». محمد بن سعد بن منیع در کتاب «طبقات‌الکبری» به محاجّه حضرت سکینه(س) با یزید نیز اشاره می‌کند؛ طبق گزارش وی، آن بانوی گرامی در سخنانی وزین و سرشار از منطق، یزید را خطاب قرار می‌دهد و او را به دلیل رفتارش با خاندان رسالت و به شهادت رساندن امام حسین(ع) توبیخ می‌کند. اثر کلام حضرت سکینه(س) چنان است که یزید در یک عقب‌نشینی

و مهربان) بوده و «سُکینه» لقبی است که مادرش به دلیل آرامش و طمأنینه به وی داده. این موضوعی است که مورخان دیگر نیز مانند ابوالفرج اصفهانی در «مقاتل‌الطالبیین» به آن اشاره می‌کنند. حضرت سکینه(س) دختر محبوب امام حسین(ع) بود. طبری در جلد ۱۱ کتاب «تاریخ‌ال‌رسل و الملوک» به ابیاتی اشاره می‌کند که سیدالشهدا(ع) درباره دخترش سروده که مطلع آن چنین است: «لَعَمْرُکِ اِثْنِی لَاحِبٌ دَاراً / تَحُلُّ بِهَا سَکِینَةً وَ الرِّبَابُ»؛ به جان تو سوگند، خانه‌ای را دوست می‌دارم / که سکینه و رباب در آن باشند.

■ ایفای نقش در واقعه عاشورا

مهم‌ترین بخش از تاریخ زندگانی حضرت سکینه(س) که بر ما معلوم است، به حضور

آن بانوی ارجمند در منطق و استدلال سرآمد روزگار خود محسوب می‌شد و گفت‌وگوی کوتاه و مناظره‌وار او با نواده یکی از اصحاب رسول خدا(ص) که در پی فخرفروشی به دیگران بود، در کتاب‌های روایی و تاریخی ثبت و ضبط شده است. در بعضی متون تاریخی از جلسات درسی سخن به میان آمده که در مدینه و با تدریس حضرت سکینه(س) برگزار می‌شد.

آشکار، همه چیز را به گردن ابن‌زیاد می‌اندازد و مدعی می‌شود که از به شهادت رساندن امام(ع)، ابا داشته است!

■ محل رحلت و خاکسپاری

درباره محل رحلت و خاکسپاری حضرت سکینه(س) نیز توافقی میان مورخان وجود ندارد؛ گروهی مانند بلاذری در «انساب‌الاشراف» و ابن‌خلکان در «وفیات‌الاعیان»، آن حضرت را درگذشته مدینه و مدفون در قبرستان بقیع می‌دانند و تعدادی دیگر مانند ابن‌عساکر در «تاریخ مدینة دمشق» گزارش می‌کنند که حضرت سکینه(س) ضمن سفری که در سال ۱۷قمری به شام داشت، در دمشق درگذشت و در قبرستان «باب‌الصغیر» این شهر به خاک سپرده شد؛ امروزه مرقدی منسوب به آن بانوی گرامی در این مکان وجود دارد. هر چند که مزاری دیگر در مصر نیز به حضرت سکینه(س) منسوب است.

آن بانوی گرامی در واقعه کربلا و حوادث پس از آن بازمی‌گردد؛ هر چند برخی گزارش‌ها در این زمینه هم زیاد مستند نیست.

نویسندگان «مقتل جامع سیدالشهدا(ع)» در جلد نخست آن (ص ۱۳۰)، ضمن بررسی روایت‌های مربوط به کتاب «الذَّمَّةُ السَّاکِبَةُ» به برخی از این گزارش‌های نامعتبر اشاره می‌کنند اما در این زمینه، روایت‌های قابل اتکا نیز وجود دارد. مثلاً روایت مربوط به ورود کاروان اسیران شام به دمشق که خوارزمی آن را در مقتل خود آورده است؛ گزارشی به نقل از سهل بن سعد

که کاروان را هنگام ورود به شهر دیده و حضرت سکینه(س) از او خواسته است تا کاری کند سر مطهر امام حسین(ع) را از کنار بانوان دور کنند تا مردم برای دیدن آن از بانوان فاصله بگیرند و چشم‌غریبه به حرم رسول‌خدا(ص) نیفتد، یا گزارشی که سلیمان بن احمد طبرانی در جلد سوم کتاب «المعجم‌الکبیر» از مجلس‌یزید ذکر می‌کند؛ طبق گزارش او، یزید هنگام آوردن

محمدحسین نیکبخت

امروز طبق گزارش بیشتر متون تاریخی، سالروز رحلت حضرت سُکَینَه، دختر بزرگوار امام

حسین(ع) است.

متأسفانه اطلاعاتمان درباره این بانوی بزرگوار چندان وسیع نیست. بسیاری از گزارش‌هایی که در منابع تاریخی نقل شده است، به لحاظ استناد و محتوا قابل اعتماد نیستند. مطمئنیم که سکینه(س) در جریان واقعه کربلا حضور داشت و گزارش‌هایی از صحبت‌های وی در کربلا، کوفه و شام و واکنش‌های او نسبت به اقدام‌های دشمنان اهل‌بیت(ع) در دست است. با این حال، گستره این گزارش‌ها چنان نیست که بتوان با استفاده از آن‌ها، سیمای نورانی دختر سیدالشهدا(ع) را چنان که باید به تصویر کشید و به همین سبب ناچاریم در بررسی زندگانی و سیره آن بانوی گرامی، به همین داشته‌های محدود اکتفا کنیم و از آن‌ها بهره ببریم.

■ پرورش یافته دامن اهل‌بیت(ع)

حضرت سکینه(س)، دختر امام حسین(ع) و بانوی معظم، رباب دختر امرؤ‌القیس است. طبق گزارش سیدمحسن امین در «اعیان‌الشیعه»، پدر رباب از نصرانیان منطقه شام بود که در روزگار خلیفه دوم مسلمان شد و از فرط علاقه به امیرمؤمنان(ع)، دخترانش را به عقد پسران آن حضرت درآورد. رباب را بانویی فاضله، اهل دانش و مسلط به فنون ادبی معرفی کرده‌اند که یک سال پس از واقعه کربلا، از غم و اندوه درگذشت. می‌دانیم که فن بلاغت در میان فرزندان امیرالمؤمنین(ع) نیز رواج کامل داشت و خانواده آن حضرت اعم از مرد و زن، در سخنوری بسیار توانا بودند. این ویژگی در حضرت سکینه(س) نیز وجود داشت و او را آراسته به فن بلاغت و توانا در بیان و کتابت توصیف کرده‌اند. ابوالفرج اصفهانی در کتاب «الالاغانی»، برخی شعرهای منسوب به حضرت سکینه(س) را آورده است. آن بانوی ارجمند در منطق و استدلال نیز سرآمد روزگار خود محسوب می‌شد و گفت‌وگوی کوتاه و مناظره‌وار او با نواده یکی از اصحاب رسول‌خدا(ص) که در پی فخرفروشی به دیگران بود، در کتاب‌های روایی و تاریخی ثبت و ضبط شده است. در بعضی متون تاریخی از جلسات درسی سخن به میان آمده که در مدینه و با تدریس حضرت سکینه(س) برگزار می‌شد.

■ نام واقعی سکینه

درباره تاریخ ولادت حضرت سکینه(س) اطلاعاتی در اختیار نداریم، اما می‌دانیم که او در سال ۶قمری و هنگام وقوع حادثه عاشورا، دختری رشد یافته و در سن ازدواج بوده است. ابن‌خلّکان در کتاب «وفیات‌الأعیان» از حضرت سکینه(س) با عبارت «سَیِّدَة نِساء عَصَرها» یاد می‌کند و می‌نویسد: نام واقعی آن بانوی بزرگوار آمنه، امینه یا آمیمه (به معنای مادرِ کوچک

تکنه‌ها/آیت‌الله جوادی آملی

در نظام اسلامی

در بهشت باز و

در جهنم بسته است

۲

و تبه نخست مسابقات بین‌المللی قرآن کرواسی در گشت وگو با قدس:

تلاوت و آموزش قرآن به زندگی‌ام برکت داده است

۳

مرتضی طاهری، رئیس هیئت مدیره خانه مداحان:

جهاد تبیین وظیفه خواص در زمان فتنه‌هاست

۲

آغاز مرحله دوم تعویض سنگفرش‌های صحن انقلاب اسلامی

۴

خبرروز

یک نظرسنجی نشان داد

استقبال عراقی‌ها از اختصاص درصد ثابتی از بودجه برای اربعین

نتایج یک نظرسنجی در عراق نشان داد اکثریت مردم این کشور با اختصاص درصد ثابتی از بودجه برای زیارت اربعین حسینی موافق هستند. به گزارش خبرگزاری مهر، آکادمی توسعه انسانی و مطالعات راهبردی «الوارث» یک نظرسنجی از مردم عراق درباره میزان استقبال آن‌ها از اختصاص درصد معینی از بودجه سالانه کشور برای زیارت اربعین حسینی انجام داد. «عقیل الشریفی»، مدیر این آکادمی با اشاره به اینکه زیارت اربعین امام حسین(ع) ابعاد جهانی پیدا کرده و دیگر محدود به بعد دینی و گردشگری نیست، گفت: این رویداد عظیم امروز به یکی از عناصر قدرت نرم عراق تبدیل شده و به دلیل جهانی بودن این مراسم که میلیون‌ها زائر از همه کشورهای جهان در آن شرکت می‌کنند، دارای آثار ژئوپلیتیکی است. مدیر آکادمی توسعه انسانی و مطالعات راهبردی «الوارث» با اشاره به اینکه پرسش این نظرسنجی به این صورت بود که «آیا با اختصاص درصد ثابتی از بودجه سالانه کشور برای استان کربلا و عتبات مقدسه آن با هدف توسعه زیرساخت‌ها و ارائه خدمات در زیارت‌های میلیونی موافق هستید؟» بیان کرد: هزار و ۱۴۴ نفر از شهروندان عراق از گروه‌های سنی و طبقات مختلف اجتماعی در این نظرسنجی شرکت کردند که ۹۴۰ نفر موافق و تنها ۷۴ نفر مخالف بودند. وی اضافه کرد: این یعنی اینکه ۹۲/۷ درصد از شرکت‌کنندگان در این نظرسنجی موافق تخصیص درصد ثابتی از بودجه سالانه به استان کربلا و عتبات عالیات آن با هدف توسعه زیرساخت‌ها از جمله خدمات حمل‌ونقل مدرن، خدمات بهداشتی و زیست‌محیطی، خدمات شهری، بهداشت، بازیافت زباله‌ها و سایر خدمات ضروری بودند. مدیر آکادمی «الوارث» در پایان گفت: این نظرسنجی پس از پایان زیارت اربعین امسال در کربلای معلی که شاهد حضور بیش از ۲۱ میلیون زائر از سراسر عراق و کشورهای مختلف جهان بود، صورت گرفت. شایان ذکر است دبیرخانه آستان عباسی در شهر کربلا اعلام کرده بود بر اساس سیستم شمارش الکترونیک تعداد زائرانی که تا روز شنبه ۲۶ شهریورماه (برابر با اربعین به تقویم ایران) وارد شهر کربلا شده‌اند به ۲۱ میلیون و ۱۹۸ هزار و ۶۴۰ نفر رسیده بود.